

Statistisk Overblik

3. KVARTAL 2019

Virksomhedernes energiomkostninger

- ⊕ **Overblik over energipriser** side 2
- ⊕ **Elprisen** side 2
- ⊕ **Olieprisen** side 3
- ⊕ **Kulprisen** side 4
- ⊕ **Gasprisen** side 5
- ⊕ **Eltariffer** side 5
- ⊕ **Kvoteprisen** side 6

Det seneste kvartal har budt på på svingende priser på tværs af brændselskomplekset. Fra april til juni har prisen på el, naturgas og kul været faldende. Olien nåede derimod kortvarigt, at være den dyreste energiform i juni, men prisen på el er siden steget, og blevet den dyreste energiform. Et overskud på hydrobalancen har sat et nedadgående pres på elprisen, mens øget spændinger i mellemøsten har forøget usikkerheden om udbuddet af olie. For gas opleves der stærkt aftagende priser, da gaslagrene er ved at være fyldte. Kvoteprisen nåede op på ca. 30 Euro pr. ton i juli, hvilket er det højeste siden indførelsen.

Dansk Industri

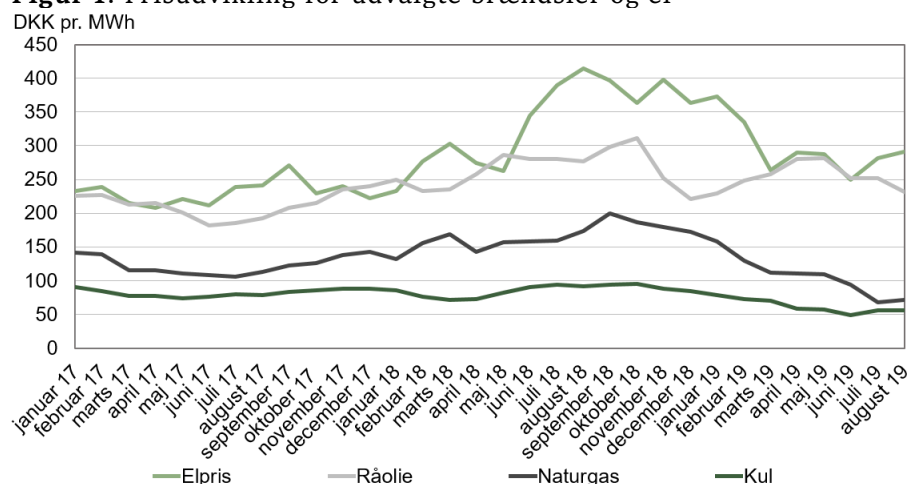
Statistisk overblik er udgivet af DI. Indholdet er udarbejdet på baggrund af offentlig tilgængelig information og DI's generelle viden og vurderinger af markedet. Statistisk Overblik er ikke udarbejdet med henblik på rådgivning om positioner i markedet. DI kan ikke drages til ansvar eller gøres erstatningsansvarlig for beslutninger, som træffes på grundlag af indholdet i denne publikation.

Generelt faldende omkostninger for brændsler og el

Overblik over energipriser

I indeværende år har der generelt været en faldende tendens i priserne på de forskellige energiformer. Elprisen var i januar 373 kr. pr. MWh, og i juli var prisen 290 kr. pr. MWh. Det svarer til et fald på godt 25 pct. Naturgas kostede i januar 159 kr. pr. MWh, og kostede i juli 68 kr. pr. MWh, hvilket er det laveste i 10 år. Prisen for kul er ligeledes faldet i år fra 79 kr. pr. MWh i januar til 56 kr. pr. MWh i juli, hvilket svarer til et fald på ca. 30 pct.. Olie er, som den eneste energiform, steget i pris henover perioden. Olieprisen i januar var på 230 kr. pr. MWh, mod 251 kr. pr. MWh i juli, hvilket svarer til en stigning på godt 9 pct.. Elprisen har overordnet set været den dyreste energiform over de seneste år, men i løbet juni 2019 var olien kortvarigt den dyreste energiform, på 252 kr. pr. MWh, mod elprisen på 249 kr. pr. MWh.

Figur 1: Prisudvikling for udvalgte brændsler og el

Anm.: Data for spotprisen for el for hhv. DK-Vest og DK-Øst er udglattet til syv dages gennemsnit. Derefter er der beregnet et gennemsnit af de to priser og til sidst et månedligt gennemsnit. Råolieprisen er svarende til Europe Brent Spot Price. Kulpriserne er opgjort i CIF-priser, dvs. de inkluderer fragt og forsikring. Kilde: Energinet, U.S. Energy Information Association, Danmarks Nationalbank, Gaspoint Nordic, Quandl, EEX samt DI-beregninger

Læs mere om de forskellige energiformer i de følgende afsnit og bliv klogere på, hvad der har drevet udviklingen på energimarkederne de seneste tre måneder.

Elprisen

Elprisen har siden efteråret 2018 været meget volatil, men med en nedadgående trend. I Vestdanmark har elprisen således siden midten af januar svinget mellem 13 og 591 kr. pr. MWh og i Østdanmark mellem 34 og 593 kr. pr. MWh. Da data er 7-dages glidende gennemsnit, fremgår det dog ikke af figuren.

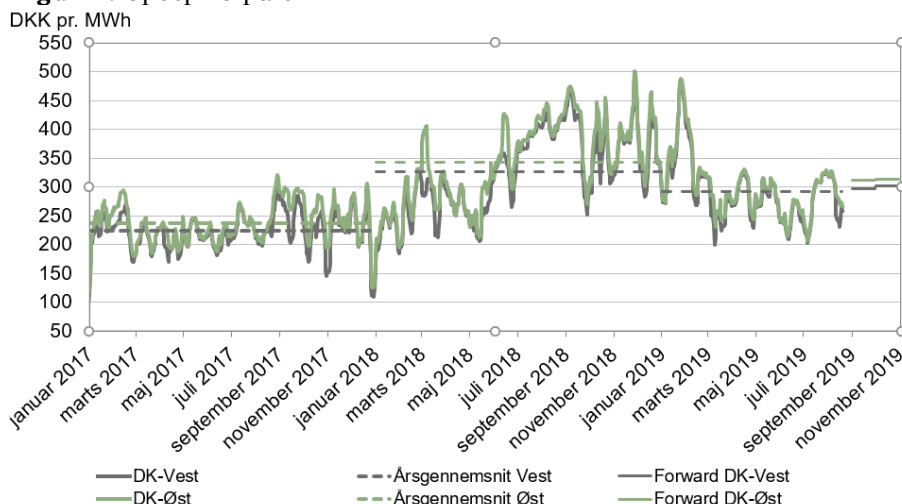
Det foreløbige årsgennemsnit for 2019 er 292 kr. pr. MWh i Vestdanmark og 301 kr. pr. MWh i Østdanmark. Det foreløbige gennemsnit for 2019 er dermed væsentlig lavere end sidste år, hvor 2018-gennemsnittet var på 327 kr. pr. MWh i Vestdanmark og 343 kr. pr. MWh i Østdanmark.

Forwardprisen for september er 312 kr. pr. MWh i Østdanmark og 297 kr. pr. MWh i Vestdanmark, mens forwardprisen for oktober er 314 kr. pr. MWh i Østdanmark og 302 kr. pr. MWh i Vestdanmark.

Store udsving i elprisen henover året

Forward-prisen er drevet af udsigterne til en forbedret hydrobalance, lavere pris på kul samt at CO₂-kvotepris har haft en nedadgående trend siden 1. august. Ydermere står COBRA-forbindelsen klar 7. september, hvilket forventes at medfører højere priser på el i norden.

Figur 2: Spotpris på el

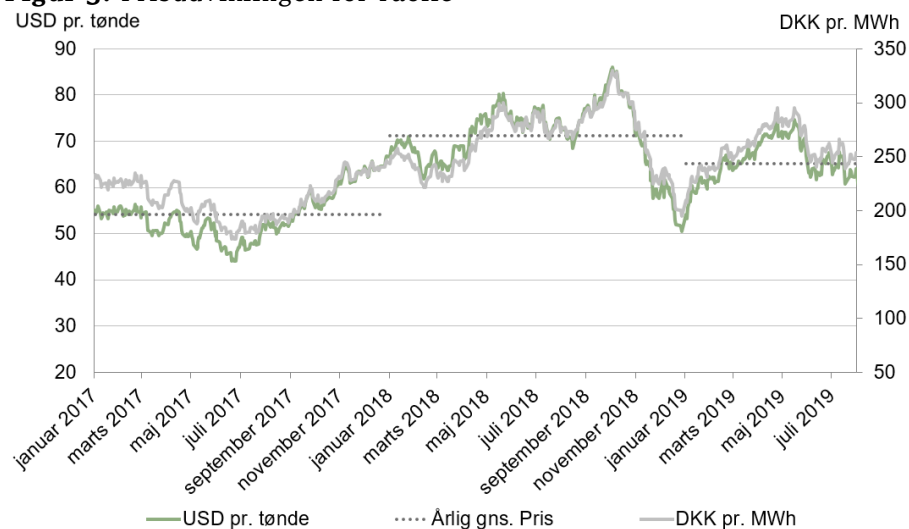
Anm.: Data er spotpriser, der er udglattet til syv dages gennemsnit, sidste observation er 19. august 2019. September og Oktober 2019 er forward-priser. Forward-priserne er opgivet for månedskontrakter.
Kilde: Data er hentet fra Energinet (men stammer fra Nordpool, EEX, Nasdaq OMX) og DI-beregninger

Varm sommer får elprisen til at stige

De store udsving i spotprisen på el over sommeren skyldes blandt andet en hedeølge i central Europa, hvilket førte til at Frankrig måtte lukke flere af landets kernekraftreaktorer. Det ledte til et øget forbrug af kul og højere CO₂-kvotepris. I første halvdel af juli var elprisen forholdsvis lav, hvilket skyldes et overskud i den nordiske hydrobalance. Anden halvdel af juli var præget af tørke, hvilket førte til underskud i hydrobalancen som dermed gav anledning til stigende elpriser.

Olieprisen

Olieprisen haft svagt faldende trend fra start april frem mod midt august fra omkring 295 kr. pr. MWh til 217 kr. pr. MWh. Set over det seneste år har olieprisen haft markante udsving, især fra oktober 2018 til februar 2019, hvor prisen pr. MWh faldt med omkring 40%. Siden februar har prisen rettet sig til omkring 290 kr. pr. MWh frem mod juli. Herefter faldt prisen til omkring gennemsnittet for året på omkring 255 kr. pr. MWh.

Figur 3: Prisudviklingen for råolie

Anm.: Europe Brent Spot Price FOB, dagsobservationer, sidste observation 21. august 2019.
 Kilde: U.S. Energy Information Association (EIA) og Danmarks Nationalbank

USA's sanktioner mod Iran og politiske spændinger trækker olieprisen i modsatte retninger

Olieprisen er bl.a. påvirket af væksturo og Iran-sanktioner. Især handelskrigen mellem USA og Kina og Brexit kan nævnes som usikkerheder i de internationale vækstprognoser, hvilket trækker olieprisen i en negativ retning. Omvendt er der fortsat hårde sanktioner mod Iran, som giver et opadgående prispres på oliemarkedet. Samtidigt har spændinger i Hormuz-strædet forøget usikkerheden om udbuddet.

Det kraftige fald fra oktober 2018 til februar 2019 kan delvist forklares ud fra at Saudi Arabien og Rusland oversteg deres tildelte kvoter fra OPEC. International efterspørgsel og politisk pres fra USA fik især Saudi Arabien til at øge deres udbud betydeligt.

Kulprisen

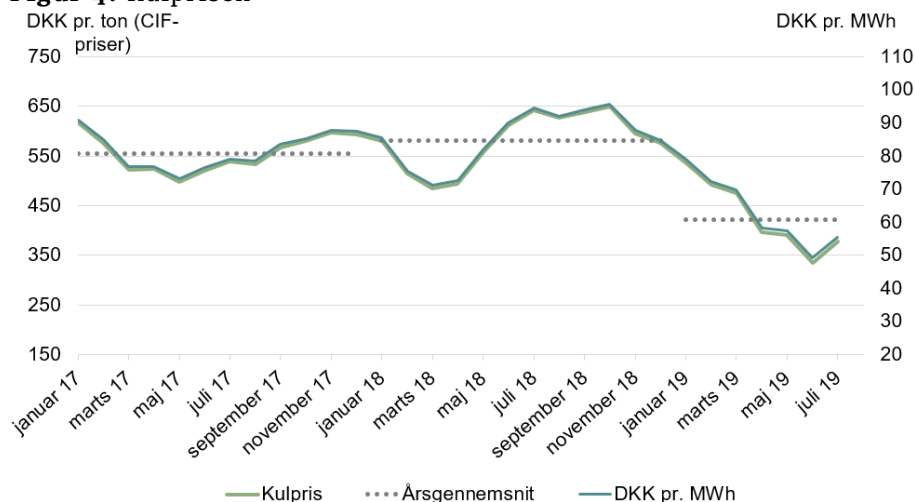
Faldende kulpriser siden oktober 2018

Efter to år med gennemsnitlige kulpriser på over 80 kr. pr. MWh i 2017 og 2018, har kulprisen haft en faldende trend i 2019. Kulprisen ramte 48 kr. pr. MWh. Kulprisen er på vej mod 2016 niveau, hvor prisen lå under 70 kr. pr. MWh. Kulprisen peakede i oktober 2018 med 95 kr. pr. MWh.

Kullagre i Europas havne voksede efter en relativt varm vinter, som har presset prisen på kul og el ned.

Faldende efterspørgsmål i Kina og Indien holder kulprisen lav

Samtidigt prisen presset af faldende efterspørgsel fra især Kina og Indien. Prisfaldet er drevet af langsommere vækstrater i Kina som er verdens største kulforbruger. Og selvom det kinesiske energiforbrug er steget, er kulforbruget ikke fuldt med, da Kina satser på andre energiformer.

Figur 4: Kulprisen

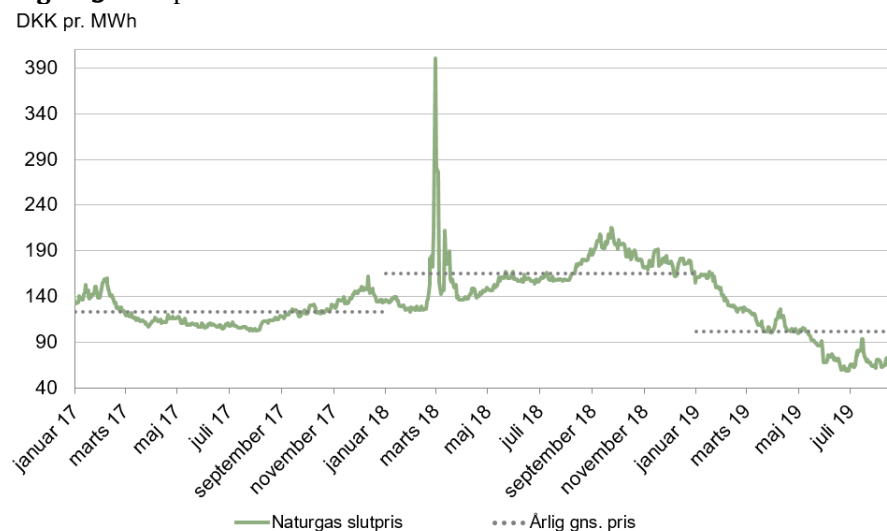
Anm.: Kulpriserne er opgjort i CIF-priser, dvs. pris inkluderer fragt og forsikring. Indekset er for termisk kul (bituminuos/steam coal) med kvalitetsspecifikationen "calorific value 6000 kcal/kg" og "maksimalt 1 pct. svovl", dvs. brunkul er ikke inkluderet. Gennemsnitsprisen for 2019 er foreløbig og til og med 31. august 2019.

Fald i gasprisen

Gasprisen

Gasprisen fortsætter den faldende trend, der har været siden årsskiftet. I løbet af 2. kvartal 2019 faldt gasprisen med 37 pct.. Gasprisen steg kortvarigt fra 66 kr. pr. MWh til 93 kr. pr. MWh i løbet af juli 2019, men faldt i august til et niveau på omkring 68 kr. pr. MWh.

Gennemsnitsprisen i 2019 ligger indtil videre på 102 kr. pr. MWh, hvilket omtrent svarer til 2016-niveauet, som var historisk lavt set over en 10-årig periode.

Figur 5: Gasprisen

Anm.: Sidste observation er fra den 25. august 2019 og gennemsnittet for 2019 er foreløbigt.
Kilde: Gaspoint Nordic og DI-beregninger

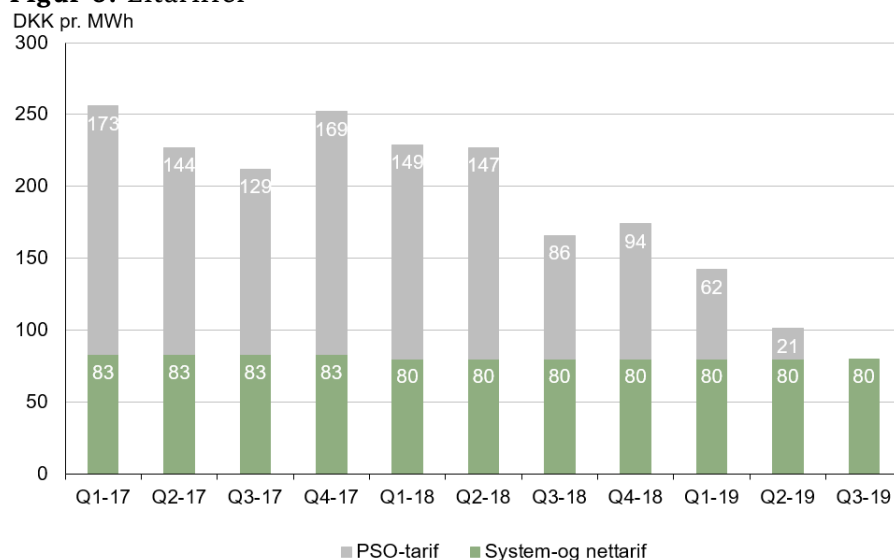
Faldende gaspristrend fra pga. mildt vejr i Europa

Siden oktober 2018 har gasmarkedet været karakteriseret ved faldende priser. Gaslagrene var fyldt op i forventning om en kold vinter i 2018/2019, men temperaturen forblev høj i det meste af Europa. Trenden om relativt fyldte gaslagre ser ud til at fortsætte ind i 2. kvartal 2019.

Eltariffer

De tre eltariffer: nettarif, systemtarif og PSO-tarif dækker Energinet's omkostninger på tre forskellige forretningsområder. Nettariffen dækker omkostningerne ved det danske transmissionsområde (400/150/132 kV) samt udlandsforbindelser. Systemtariffen dækker blandt andet omkostninger til reservekapacitet og systemdrift, mens PSO-tariffen dækker dele af omkostninger til grøn energi.

Figur 6: Eltariffer

PSO-afgiften nede på 0 kr. pr. MWh for 3. kvartal

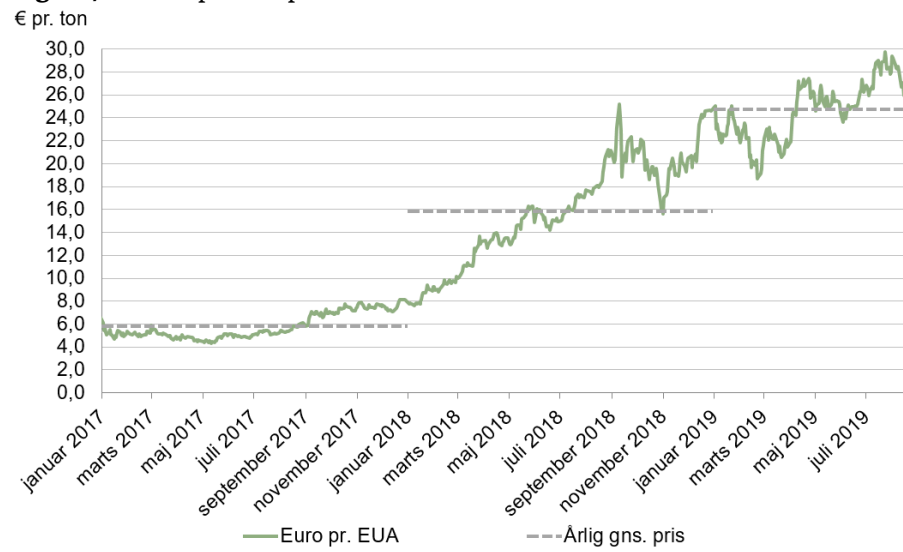
System- og nettarifferne bliver fastsat for ét kalenderår ad gangen, og er i 2019 fastsat til 80 kr. pr. MWh. Dette betyder, at system- og nettarifferne flugter med prisen i 2018. PSO-tariffen for 3. kvartal 2019 er fastsat til 0 kr. pr MWh, hvilket er 21 kr. billigere end i 2. kvartal 2019. PSO-tariffen er blevet lempet med i alt 816 mio. kr. i 3 kvartal 2019, som følge af Vækstpakken 2014, og aftalen om afskaffelsen af PSO-afgiften i 2016. Ydermere er en lavere forventet produktion fra vindmøller og i særdeleshed biomassefyrede kraftvarmeverker i 3. kvartal medvirkende til at PSO-tariffen er faldet til 0 kr. PSO-aftalen fra 2016 betyder, at man fra 2017 til 2022 gradvist flytte PSO-afgiften til finansloven, og PSO-afgiften vil derfor som udgangspunkt være faldende. Ved tilblivelsen af dette notat ventes PSO-tariffen for 4. kvartal at blive fastsat til 76 kr. pr. MWh.

Kvotepriis på CO₂

Kvotepriisen har siden starten af 2017 haft en stigende tendens, og rundede i løbet af juli 2019 et niveau på 30 euro pr. ton. Siden 1. august 2017 er prisen femdoblet, som skal ses i lyset af en politisk aftale om implementering af den såkaldte Market Stability Reserve (MSR) med effekt fra årsskiftet 2019. MSR er et værktøj til at styre mængden af kvoter til rådighed på markedet. I perioder med kvoteoverskud flyttes kvoter fra markedet over i MSR, som omvendt kan frigives igen, hvis udbuddet falder. Tidligere har markedet været karakteriseret ved en stor overflod af kvoter, hvilket har forårsaget en årrække med priser under 10 euro pr. ton.

Kvotestystemet er et af EU's vigtigste redskaber til at reducere udledning af drivhusgasser med minimum 40% inden 2030 ift. 1990 niveau. Større politisk pres på at mindske udledninger kan sætte yderligere opadgående pres på kvotepriisen i takt med EU fastlægger deres langsigtede reduktionsmål.

Kvotepriisen oppe omkring 30 euro pr. ton

Figur 7: Kvoteprisen på CO2

Anm.: Settlement price EUR/EUA. Gennemsnittet for 2019 er foreløbigt til og med 15. august 2019.
Kilde: EEX